

לו רק היית קצת פחות המורה שלי

תגידי, שאלתי את בתי, היית רוצה שהמורה שלך תהיה חברה שלך בפייסבוק? נראה לך, בת ה-12 קפצה מיד, מה אני צריכה שהיא תראה את כל ההתכתבויות שלי? כשאני חושבת על ההתכתבויות האלה, שמסתכמות ב"מתה עלייך", "חיימשלי", "החח" ו"פתחח" או על התמונות מהבוק של הבת מצויה או על הצילום המגעיל של ציפורן שיצאה מהמקום שהעלה אחיה בן ה-14 - אני יכולה לנחש שגם המורה לא בדיוק תתלהב מהרעיון. למולם של המורים, לפחות של אלה שמלמדים את הילדים שלי, משרד החינוך הוציא לפני כמה חודשים הנחיות האוסרות עליהם להיות חברי פייסבוק של התלמידים.

"עצוב מאוד שבכלל צריכים להגיע למצב כזה, שמשרד החינוך צריך לאסור על דבר כליכך מובן מאליו", אומרת רכות שכבה בתיכון יוקרתי במרכז הארץ. "מה פתאום שאני אחיה חברה של התלמידים בפייסבוק. לתלמידים שלי יש כבוד אליי, הם מעריכים אותי, וצריך לשמור על הדיסטנס הזה. מבחינתי, חברות כזו היא בבחינת ירידה לונות". על דבר כזה אמרים כשפת הפייסבוק של הילדים: תגוימי עוד קצת.

ואכן, היא לא מאוד מייצגת את הדעה הרווחת בנושא. מספר לא קטן של אנשי חינוך מתנגדים להנחיות האלה בטענה שהשיקול הזה צריך להישאר בידי המורה; אחרים חושבים שמדובר אפילו בשאלה שחורגת מעבר לפרטיות המורה: "אם כבר יש ערוץ תקשורת כזה בין התלמידים למורים, זו הודמנות פו שחבל לפספס", אומרת מורת תיכון שבין חבריה בפייסבוק עשרות תלמידים.

ברמה האקטיבית אפילו קמה עוצמה ברשת נגד ההנחיות, שאותה מוביל דוד גולנור, סגן מנהל תיכון רנה קסין בירושלים. "אנו סבורים כי במרחב בו ישנו מבוגר אחראי, רמת האלימות תרד", נכתב שם. "הילדים נמצאים ברשתות החברתיות חלק ניכר מזמנם ובלית מבוגר בנמצא, הן הופכות לכר פורה לתופעות בלתי רצויות, בדיוק כמו החצרות האחוריות של בית הספר או הגנים הציבוריים בשעות הערב. אנו חוששים כי אלימות מחוץ לכותלי בית הספר תזכה להתעלמות - מורים עלולים להעדיף שלא לראות את הרברים, משום שהם חוששים לשאת באחריות לברם. אנו זקוקים לגיבוי ומבקשים לסייע לנו להפנות את אלומת האור למקום בו נמצאים הילדים. הפניית המבט לצד השני והדרת מורים מעולמם של הילדים לא תקדם אותנו לכיוון פתרון הבעיה".

מצד שלישי, בארגוני המורים דווקא מברכים על היוזמה הזו של משרד החינוך. הסתדרות המורים, למשל, לא גיבשה עמדה רשמית, אבל גם לא הביעה מורת רוח מההנחיות. בארגון המורים אפילו עוד יותר מבסוטים, ולא בכדי: רק לאחרונה פרסמו שם סקר שהראה כי תמישית מהמורים שקיימו קשר בפייסבוק עם תלמידיהם נחלו בסופו של דבר מפח נפש כזה או אחר. "פייסבוק הפך להיות כלי נוסף להטריד מורים", אומרת דוברת הארגון קרן שקד. "זה סוג נוסף של אלימות. משרד החינוך לא הפעיל עד כה כל תוכנית מניעה בנושא אלימות כלפי מורים, אלא רק כיבה שריפות, ואנו שמחים שסוף סוף יצאה משם אמירה".

יש לא מעט מורים הסבורים שדווקא בגלל האלימות, הם צריכים להיות ערים יותר למה שקורה ברשת החברתית.

שמירה על מעמד המורה או ניסיון ממסדי להתחמק מאחריות? בלי חינוכי חשוב או במה לנאצות? האיסור שהטיל משרד החינוך על חברויות בפייסבוק בין מורים לתלמידים הצליח לפלג את מערכת החינוך. כך נראות הדילמות של מחנכי דור ה-F ← הדס מגן

חלי כהן

עבדה ב-משרד החינוך - אוח ■ למדה ב-סמינר הקיבוצים נולדה ב-12 אוקטובר 1976 עריכת פרופיל

עבודה והשכלה

משרד החינוך - אוח

מעסיקים

סמינר הקיבוצים מחזור 1999

רבין תל מונד מחזור 1992

בי"ס תיכון

קיר

מדע

תמונות

פתקים

חברים

מינויים

חברים

איור: אמיתי סנדי

אתי בנימין, יו"ר הנהגת ההורים הארצית, מתנגדת לחברות בפייסבוק: "היום המורים הפכו להיות חברים וההתנהגות של התלמידים היא פועל יוצא מכך. אם המורה לא ישמור על כבודו בפני התלמיד, הוא לא יוכל לדרוש מהתלמיד שיכבד אותו"

שמגיע לה". אמרוסקי התלוננה במשטרה וגם הגישה תביעת לשון הרע נגד הכותבים. זה נגמר בפשרה בין המורה לתלמידים, במסגרתה יתרום כל אחד מהם אלף שקלים לארגון "יד לבנים" בעיר. סקר שפרסם לאחרונה ארגון המורים העל-יסודיים הראה כי כמעט מחצית המורים, 42%, הם בעלי חשבון ברשת החברתית. 25% מהם חברים של התלמידים שלהם ו-20% מתוכם נחלו אכזבה מהקשר: חלק הארי ספגו עלבונות וקללות, אחרים גילו כי תלמידיהם העלו תמונות משפילות שלהם וכמה מהם אף נאלצו להתמודד עם שמועות שהפיצו התלמידים.

"לזה שאני חודרת לפרטיות של תלמיד אין כל ערך מוסף. יש מורים שמעניקים לתלמידים ומשוחחים איתם ומורה שיש לו יכולת לתקשר עם התלמידים יכול לעשות את זה גם פנים אל פנים, לא רק בפייסבוק".

בדיוק באותה מידה, התלמיד יכול גם להשפיל את המורה. הרי הוא בטח לא צריך את פייסבוק בשביל זה.

"נכון, זה לא מונע, אבל זה לפחות שם איוה גבול. אם אני מורה שיש לה חשבון בפייסבוק, לפחות משפחתי וחבריי לא ייחשפו להשמצה כזו. זה כמובן לא הרמטי, אבל זה נוצר עוד חיץ, איוו שמירת דיסטנס. אני לא יודעת עד כמה משרד החינוך יכול או מתכוון לאכוף את זה, אבל לפחות יש פה הבעת עמדה".

האם המורה צריך להיות משיגה של התלמידים גם בשעות הפנאי שלו? או שאולי ראוי לצפות מהמורים להיות ערים לדינמיקה החברתית בין התלמידים, באותה מידה שמצופה מהם להיות מעורכנים בחייהם האישיים באמצעות ימי הורים וביקורי בית? עד כמה קבילות כאן זכויות הפרט של התלמיד, ועד כמה זכויות הפרט של המורה? ומה עם התוספת לעומס? האם מורים יכולים לציין גלישה בפייסבוק כעבודה מחוץ לשעות הלימודים? ובכלל, האם ההחלטה של משרד החינוך היא צעד נכון או בסך הכול הקטנת ראש נוכח מציאות דיגיטלית? זה היה רק עניין של זמן עד שהשאלות האלה יצוצו. והגורמים המעורבים – מורים, דרך תלמידים והורים ועד אנשי אקדמיה – מנסים לענות.

המתנגדים | חומר נפץ חינוכי
הכול התחיל במקרה של מירב אמרוסקי, מורה ותיקה מנס ציונה, שגילתה יום אחד שתלמידים פתחו בפייסבוק קבוצה הקוראת להרוג אותה. בין היתר, נכתבו שם סיסמאות כמו "מוות לאמרוסקי", "יום הדין קרב", "חיטולך קרב", "הייתי שמח אם תימצאי מרוחה על הכביש" ו"בסוף היא תקבל מה

לדיון נושאים שונים ומקרים שמגיעים אליי. אני מאוד מקפידה שמי שכן משתתף ישמור על שפה ראויה. היה מקרה של תלמידה שנפגעה ממורה, עלתה שם אימא והתחילה לקלל את המורה בפייסבוק. מיד הודעתי לאימא שאם היא לא מפסיקה, אני חוסמת אותה".

ד"ר יאיר עמיהי-המבורגר, פסיכולוג וראש המרכז לחקר הפסיכולוגיה של האינטרנט במרכז הבינתחומי בהרצליה, מסביר את שורשי הבעיה: "מרחב האינטימיות זה משהו מאוד חשוב כשאנחנו גולשים בפייסבוק. הדיאלוג שמתרחש שם כשיש מורה ותלמידים הוא חומר נפץ כי סיטואציה תמימה יכולה בקלות להתגלגל למערכת יחסים לא מתאימה. אני יודע שיש לא מעט מורים שיכולים להשתמש בזה ככלי חינוכי, אבל אני מעדיף לא לקחת סיכון".

מה לגבי המורים שכבר יש להם תלמידים חברים בפייסבוק?
"ישנם מורים שיש להם יכולת ורמה גבוהות ביותר, שיכולים לנווט את זה בלי לאבד את האחריות שלהם ואת הזהות שלהם, אך לא כל המורים הם כאלה, וזו סיטואציה מורכבת שהסכנות בה גדולות מהיתרונות".

גם ד"ר מירן בוניאל-ניסים מאוניברסיטת בר אילן סבורה שהמרחב הזה מומין בעיקר צרות, אם לא יודעים איך לפעול בו. "הפייסבוק זה המרחב האישי, זה כמו חצר המשחקים", מסבירה בוניאל-ניסים, חוקרת בתחום הפסיכולוגיה של האינטרנט ופרוסט דוקטורנטית במרכז לחקר רווחתם ובריאותם של בני הנוער בבראילין (HBSC). "האם המורים אמורים ללכת בהגדרה ולא במהות. ואתם מצוקה של ילד אפשר לזהות גם בחיים, ואתם מקרים של התאבדות של בני נוער שקרמו להן התרועות ברשת, מהווים אחוון קטנטן".

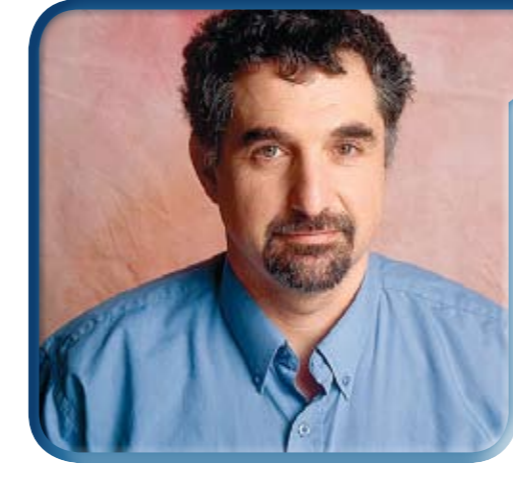
לאתי בנימין, היו"ר הנמרצת של הנהגת ההורים הארצית, יש כ-5,000 חברים בפייסבוק, אבל את היחסים בין המורים לתלמידים היא מעדיפה מחוץ לכותלי הרשת. הנימוק מפתיע: "המורים מפלים בין תלמידים. הרבה הורים סיפרו לי שמורים מאשרים תלמידים מטימים כתבייה ואחרים לא. מורה אחד אפילו אמר לי שכמדיניות הוא לא מאשר תלמידים כחברים וברעיון התברר שהלק מהתלמידים הוא כן איש".

צריך להיות אידיוט גמור בשביל לעשות את זה, לא?
"עובדה, זה קורה. אבל מעבר לזה אני לא חושבת שמורה צריך להיות חבר. צריך להיות דיסטנס. היום המורים הפכו להיות חברים וההתנהגות של התלמידים היא פועל יוצא מכך".

בכל זאת, זו לא חברות אינטימית.
"ילדים לא יודעים להבחין בין חבר לחבר. מבחינתם, ברגע שמישהו חבר שלהם בפייסבוק, הם יכולים להתבטא איך שהם רוצים ואני בהחלט מתנגדת כי אני חושבת שצריך לשמור על מרחק. זה בדיוק כמו שמורים צעירים עובדים בערב בפאב או במועדון כהשלמת הכנסה והילדים רואים אותם שם. הגבולות בין מורים לתלמידים מאוד דקים והם רק הולכים ומיטשטשים. אם המורה לא יידע לשמור על כבודו בפני התלמיד, הוא לא יוכל לדרוש מהתלמיד שיכבד אותו".

את זה את אומרת אף שאת עושה שימוש מאוד פעיל בפייסבוק.
"אני משתמשת בכלי הזה בעיקר כדי להעלות

ד"ר יאיר עמיהי-המבורגר, מומחה לפסיכולוגיה של הרשת, בפייסבוק: נגד החברות אינטימיות זה משהו חשוב שם. סיטואציה תמימה יכולה בקלות להתגלגל למערכת יחסים לא מתאימה"

למרות כל אלה, בנויאליניסים לא שוללת את השימוש, ואפילו לא את החברות. היא רק הייתה מצפה ממשרד החינוך שיידע לתת הנחיות ברורות במקום לאסור באופן גורף: "מה עושה מערכת החינוך? קודם כולל אומרת לא. יכול להיות שאם היו עושים את זה נכון, היו מגלים שזה כלי נפלא. כל ההתנהלות בנושא הזה הייתה תגובתית, לא בעקבות בדיקה או ניסוי, אלא אחרי שכבר יש מאות מורים שיש להם תלמידים חברים בפייסבוק. המערכת התעוררה במצב לא רלבנטי - זה לא שהעגלה לפני הסוסים, אלא הסוסים צולעים. אני מצפה ממשרד החינוך שיאמר למורים: אם אתה הולך להיות חבר של הילד, תדע שכך וכך, ולא לפטור את זה באיסור".

לימור הררי, האחראית על מוגנות ואתיקה במינהל מדע וטכנולוגיה במשרד החינוך, שגיבשה את חוזה משרד החינוך ברבר איסור החברות בין מורים לתלמידים, מאשרת שהיוזמה הייתה תגובתית ולא יוזמה: "המורים מהשטח הציפו את העניין. היו המון שאלות לגבי מה אפשר, מה ראוי. בעקבות זה המינהל זימן את אגף חינוך על-יסודי במשרד והקמנו ועדה שבחנה מה קורה במערכת חינוך בעולם. ניסחנו את העקרונות, שלחנו חוזה למנהלים ולתלמידים וביקשנו תגובות. כסוף הגענו למסקנות שהגענו ואני חושבת שמצד אחד הן מאפשרות תקשורת ומצד שני שומרות על גבולות מקצועיים".

ההנחיות, מבהירה הררי, לא אוסרות על שימוש בפייסבוק או ברשת חברתית אחרת, אלא מוגנות זאת בכך שהמורה לא יהיה חשוף לפרטי המידע האישי של התלמיד: "אפשר לפתוח קבוצת למידה, כך שהתקשורת מתנהלת בשוויון וכל התלמידים חשופים למידע. גם המורה צריך לשמור על זהות פרטית. תלמיד לא יכול לראות מורה שלו בבגד ים. אנחנו לא אומרים להם לשמור על הדיסטנס, אלא להתנהל נכון, בזהות מקצועית. מי מגדיר את זה? המורה".

אבל באופן הזה פייסבוק לא שונה מטלפון או מאימייל. כל חיתרונות שהוא מציב מבחינת חינוך לא באים לידי ביטוי.
"אנחנו עדיין פתוחים להצעות. המילה האחרונה בעניין זה עדיין לא נאמרה. הרבר הכי משמעותי בחוזה זה שהוא יצר שיח ואפשרות לחשוב על הדברים ועל מה תפקיד המורה בחייו של תלמיד בעידן המרחב הדיגיטלי".

כלומר אתם עשויים גם לרדת מהאיסור?
"חוזר, כמו כל חוזר שהוא, יכול להשתנות. אנו בוחנים כל דבר לגופו. כרגע, בכל אופן, שינוי לא על הפרק. אני רוצה להגיד לך שבשבוע שעבר השתתפתי בפאנל בנושא וקיבלנו הדים מאוד חיוביים".

אופק הרניק, יו"ר מועצת התלמידים הארצית, בעד החברות בפייסבוק: 'מערכת יחסים פתוחה יכולה לתרום להצלחת התלמיד. הרי הקשר עם המורה לא נגמר בתום יום הלימודים. זו הפרדה מלאכותית'

התומכים | לכולנו יש אחריות

לגלית (שם שונה), מורה באחד מבתי הספר התיכוניים המובילים ברשימת אלה שמנפיקים טייסים ולוחמים ביחידות קרביות, יש עשרות תלמידים חברים בפייסבוק. אגב, זה לא עושה רושם על בנה בן ה-16, שלא רץ לאשר את אימא שלו בפייסבוק, אבל גלית לא מתלוננת: "כל עוד אני יודעת שהוא פתוח איתי ומספר לי דברים, אז אני רגועה. הוא רוצה לשמור על הפרטיות שלו ואני מכבדת את זה".

גלית מעולם לא הציעה חברות בפייסבוק לתלמיד, אך היא צירפה בשמחה את כל מי שהציע לה: "האיסור של משרד החינוך מאוד מוטעה לדעתי. אי אפשר, כמוכן, לכפות על מורים להיות חברים של תלמידים בפייסבוק, אך אם הם רוצים והתלמידים מעוניינים, אני לא רואה למה לא. דרך החברות איתם בפייסבוק אני נחשפת לדברים שחשוב לי לדעת עליהם. אם, למשל, תלמידה שלי נפרדה מהחבר שלה והיא בראון, או אני יכולה להגיד לחברה שלה לשים עליה עין. זה עוזר לך לקבל זווית נוספת ולדעתי זו הודמנות פו להגיע אליהם. אם יש מורה שהתלמידים רוצים להיות פתוחים איתו, אז למה למנוע את זה? עד שיש סוף סוף ערוץ תקשורת פתוח, נראה לי אירויטי לבוא ולסגור את זה".

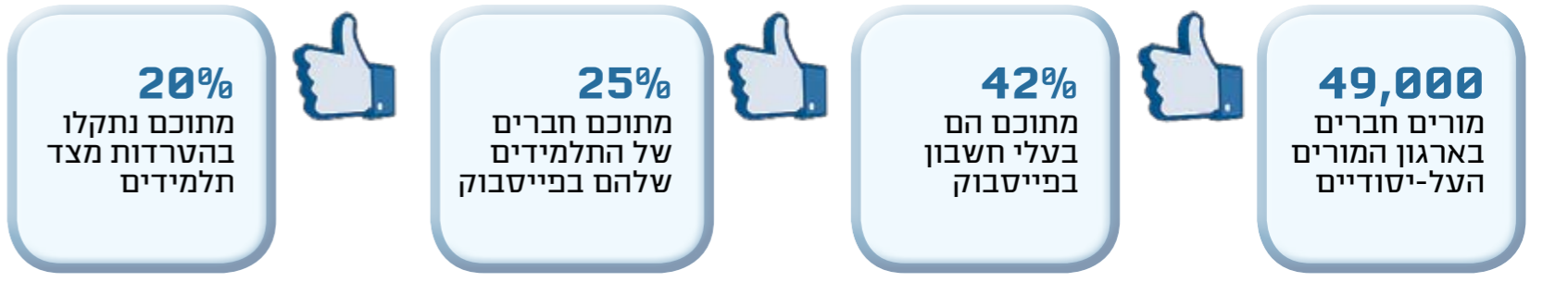
יש מורים שאומרים: זה לא התפקוד שלנו, למה שאנחנו נהיה השומרים שלהם ברשת? שההורים שלהם יעשו את זה.
"נכון שזה לא תפקידנו. מצד שני, תראי ילד שעומד להירס במעבר חציה, לא תמנעי את זה כי זה לא תפקידך? לכולנו יש אחריות. רוב הילדים לא מסכימים שההורים שלהם יהיו חברים שלהם בפייסבוק, או אם יש מורה שדואג לזה, לא נראה לי שצריך לאסור את זה, אלא לעודד. זו הודמנות נדירה מבחינתנו להגיע אליהם, לקיים שיח מכובד, ללא צעקות כמו שיש הרבה פעמים בכיתה. אז כשיש דבר כזה, צריך להגיד תודה ולשתוק. מי שמחפש לפתור בעיות במערכת החינוך, שיחפש את שאר הרברים המקולקלים. מכל הבעיות דווקא זו הבעיה הבערת?".

לירון ברגר, מורה בבית הספר הריאלי בחיפה, השתרדל מעל כל במה אפשרית להביע את מורת רוחו מההתנהלות הלא נכונות, לדעתו, של משרד החינוך: "לכל מורה צריכה להיות זכות בחירה ולפקדי משרד החינוך אין זכות לקבוע אם אני כמורה יכול להשתמש בסביבה הזו או לא. אני אדם עם אוריינות מחשבים טבעית ויכול להשתמש בקשר הזה כדי לתרום ולהעמיק את הידיעה שלי על העולם של התלמידים, שבו הם מעצבים את זהותם".

או מה הבעיה, בשביל זה יש את האתרים הייעודיים של בית הספר.
"נו, באמת. האתרים האלה מתיים. ברור שאם אתה רוצה לעודד את התלמידים, או תעבור במקום שבו הם חיים. זה כמו להגיד שאסור לי להגיד שלום לתלמידים. זה חוסר הבנה בסיסי בעובדה ששם הם מעצבים את זהותם".

זה אותו דבר בעניין?
"ברור. זו עשייה חינוכית שאני מרגיש מחויב אליה ולא רק ללמד את המקצוע גרידא. אנחנו עוסקים בערכים. בעצם, יש לך את הדור היחיד בעולם שגדל בסביבה שאין שם מבוגרים".

אז אתה רוצה להיות שם כדי לפקח עליהם.
"עצם הידיעה שאנחנו נמצאים שם גורם לתלמידים לחשוב פעמיים. בפייסבוק, למשל, נעשו חרמות, ואולי אם מורים היו שם, זה לא היה קורה. תנו לנו, המורים, להחליט איך להשתמש במנגנון הזה בצורה מושכלת. כשתלמיד מרגיש שיש לו קשר ישיר אליי, הוא הופך להיות מכבד הרבה יותר מאשר לפני זה. זה רק מחזק את הסמכות. אני יודע מניסיוני האישי שכל תלמיד שהציע לי חברות הפך להיות תלמיד יותר טוב. ברור שלא אדבר עם על הווגיות שלי והתלמידים לא חשופים לחיי הפרטיים. אגב, אם אני בפייסבוק, תלמיד יכול להיכנס ולראות את התוכן שלי גם מבלי להיות חבר שלי. המידע חשוף באופן אוטומטי".

המודל האקסטרני

באנקורי מצאו פתרון מקורי לסוגיה

עד שבמשרד החינוך יידרשו למורכבויות הדיון שהמהלך שלהם גם, כדאי לבדוק מה עשו ברשת בתי הספר אנקורי, שם נדרשו לעניין כבר לפני שלוש שנים. "הבנתי שהשיח הזה ברשת לא יכול להיות פרוץ וצריך לוודא שכולם יכולים להתנהל שם", מסבירה מנכ"לית אנקורי, אסנת הברקוטון. "ועד שלא נכנסתי פנימה, לא הבנתי עד כמה זה משמעותי".

אנקורי הקימה צוות בראשות עו"ד יובל קרניאל, מומחה לתקשורת המונים, מדיניות תקשורת ואינטרנט ומדיה חדשים, מרצה במרכז הבינתחומי בהרצליה. במשך כמה חודשים עקב קרניאל עם צוותו אחר ההתנהלות בבתי הספר של אנקורי, ויחד גיבשו כלים להתנהלות נכונה ברשת חברתית המותאמים לתפיסות של בית הספר.

היום נמצאת רשת אנקורי בדיונים מול משרד החינוך לגבי האפשרות להחיל את הכללים שלהם - שמגדירים את המותר ואת האסור מבלי לשלול אפשרות של חברות ברשת החברתית בין מורים לתלמידים - על כלל בתי הספר.

"הנוכחות של מתבגר ברשת חברתית - דברים כמו כמות הלייקים שהוא מקבל, עם מי הוא חבר, הידרכיית הקשרים - היא התנהלות חברתית דה־פקטו", אומר יוסי שפרבר, מנהל קמפוס ירושלים של אנקורי. "יש לזה השפעה מהותית על העצמיות שלו. זו כנראה 'כיכר השוק' החדשה. למדנו שכאשר אנו נמצאים שם, ברמה החברתית זה כלי סופר יעיל, אין כלי יעיל יותר מזה. המציאות הווירטואלית היא שיקוף מלא של המציאות היומיומית, אך צריך לעשות את זה בזהירות, בשמירה על פרטיות. אנו יכולים לזהות מקרים של 'סייבר בולינג' (אלימות דיגיטלית), את המקומות הבעייתיים. ההנחה האומרת שניתן להיות שם בלי הדרכה, לדעתי מייצרת מציאות פרוצה".

"השאלה שעומדת על הפרק היא שאלה של תפיסת חינוך", מוסיפה המנכ"לית הברקוטון. "איזו מערכת יחסים אני רוצה שתהיה בין המורים לתלמידים: האם אני רוצה שהמורים שלי ילמדו תנ"ך והיסטוריה או שאני רוצה שיכירו אותי קצת כבני אדם. המערכת שלנו בנויה על תפיסה שהמורה חייב להיות בדיאלוג מכבד עם התלמיד שלו כדי להביא אותו ללמידה. התפקיד של המורה בעולם היום השתנה - הוא לא בעמדה של בעל הידע היחיד כי הידע נמצא היום בלחיצת כפתור.

"תפקיד המורה בעינינו הוא הרבה מעבר ללימוד תנ"ך והיסטוריה. אחת הבעיות בין מבוגרים למתבגרים זה היעדר יחסי אמון. אם אני כמורה מנהלת שיחה אישית עם תלמידה בת 16 על משהו שלא קשור ללימודים, ואני המבוגר שהיא פונה אליו וסומכת עליו, אני מייצרת מערכת בונה אמון. לא להיות בפייסבוק זה כמו לא לשים מורה אחראי בהפסקה. אנחנו לא משאירים אותם לבד בחצר, נכון? אז גם בפייסבוק לא. כשהילדים שלך לא יאשרו אותך בפייסבוק, את תהיי שמחה שלפחות המורה נמצא שם".

של התלמידים בפייסבוק עברו לתקשר דרך קבוצה ואז הקשר הוא פחות ישיר. הרבר הנכון בעיניי הוא שאם יש מורה שרוצה להיות בקשר עם התלמידים, צריך לתת לו אפשרות לשתף. תנו למורים את החופש להחליט".

אני מתארת לעצמי שדווקא המורים הצעירים רוצים יותר את החברות בפייסבוק עם התלמידים.

"תתפלאי. אני מלמדת בסמינר הקיבוצים ומעניין שדווקא הצעירים אומרים שהם לא רוצים את התלמידים בפייסבוק, בעוד שהמורים היותר מנוסים אומרים: יש לי פה תשתית נהדרת לתקשורת".

טוב, הם צריכים יותר להוכיח. כן, שהם מגניבים (במלעיל)".

צביה אלגלי, חוקרת התערבויות טכנולוגיות בחינוך, בעד החברות בפייסבוק: "האיסור על החברות בין מורים לתלמידים היא מה שנקרא 'תסמונת ל"ג בעומר'.

משרד החינוך אוסר על המורים להיות נוכחים במדורות ל"ג בעומר כדי להסיר מהם אחריות אם קורה משהו, ולמורים זה מאוד נוח. אותו הדבר כאן".

לירון ברגר, מורה מחיפה, בעד חברות בפייסבוק: "עצם הידיעה שאנחנו נמצאים שם גורם להם לחשוב פעמיים. אולי אפשר היה למנוע את החרמות בפייסבוק. זה הרי דור שגדל בסביבה כזו, ללא מבוגרים"

"מערכת יחסים פתוחה יכולה לתרום להצלחת התלמיד", מסכימה גם אופק הרניק, תלמידת בית הספר למדעים ולאמנויות בחדרה ויו"ר מועצת התלמידים הארצית. המועצה בראשותה עדיין לא ממש נדרשה לנושא, אבל הרניק מגיבה מהשרוול ואומרת כי "דווקא התקנה הזו יכולה לפגוע בקשר מורה-תלמיד".

איך בדייק?
"אני רואה את הקשר עם המורים כקשר שלא נגמר בסוף יום הלימודים. כמובן שצריך להיות גבול מסוים, אך ההפרדה הזו נראית לי מלאכותית: אבסורדי שמותר לפתוח דף קבוצה, אבל אסור להיות חבר".

על הגדר | המורים הצעירים

הנחיות משרד החינוך עוררו התנגדות גם במקומות בלתי צפויים, כמו למשל בתנועת "הכול חינוך" בראשות הרב שי פירון והתעשיין דב לאוטמן. בעקבות האירוע לפני כשבועיים, שבמהלכו ניסו שתי נערות מאשדוד לשים קץ לחייהן לאחר שהושפלו בפייסבוק, פרסם פירון הודעה לעיתונות שבה נכתב בין היתר: "האיסור של משרד החינוך הוא שגוי ובורח מהתמודדות עם מציאות חדשה המחייבת נוכחות של מורים בשדרה המרכזית שלה, ומשרד החינוך דווקא צריך לעודד את נוכחותם של המורים במרחב הווירטואלי ובכלל זה בפייסבוק".

"אי אפשר להפקיר את השטח הזה, כי הילדים נמצאים שם", מסכימה גם צביה אלגלי, דוקטורנטית במחלקה למדע ולטכנולוגיה בבר אילן, העוסקת בהתערבויות טכנולוגיות בחינוך. "זה מה שנקרא 'תסמונת ל"ג בעומר'. משרד החינוך אוסר על המורים להיות נוכחים במדורות ל"ג בעומר כדי להסיר מהם אחריות אם קורה משהו, ולמורים זה מאוד נוח. אותו הדבר כאן. יש פה בהחלט דילמה. הפתרונות אינדיבידואליים, בהתאם לסגנון ולאופי המורים ובהתאם לסוג היחסים שלהם עם התלמידים. יש מורים שחשוב להם להיות בקשר לא פורמלי עם התלמידים; יש כאלה שמלהיות חברים